

Prvi slovenski dnevnik v
Zjedinjenih državah.
Izhaja vsak dan izveniši
nedelj in praznikov.

Glas Naroda

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The first Slovenic Daily in
the United States.
Issued every day except
Sundays and Holidays.

TELEFON PISARNE: 1279 RECTOR.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 1279 RECTOR.

NO. 208. — ŠTEV. 208.

NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 5, 1906. — V SREDO, 5. KIMOVCA, 1906.

VOLUME XIV. — LETNIK XIV.

Iz delavskih krogov. Ubegli neunijci.

NEUNIJSKI VSLUŽBENCI ULICNIH ŽELEZNIC V SAN FRANCISCO, CAL., SO OSTAVILI SVOJA MESTA.

Farley je tekem včerajšnjega dne pripeljal v San Francisco zopet 1000 skabov.

V MONTANI IN WYOMINGU.

San Francisco, Cal., 5. sept. Nad 50 iz iztoka po znanem Fahrleju im-portiranih skabov za tukajšnje ulične družbe je danes ostavilo svoja mesta. Pri stališčih vozov železnične družbe prišlo je včeraj do nemirov. Množica je napadla s kamenjem nekega skaba, četeri je hotel preprečiti, da bi nek neunijci delavce ne ušel.

Tekom dneva prišlo je semkaj na danjnih 1000 Fahrlejev skabov, toda mnogo se jih je pridružilo štrajkarjem.

Predsednik železnične družbe trdi, da se bojuje za princip mira in je pripomnil, da bo promet kmalo popoln.

Helena, Mont., 5. sept. Med zastopniki premogarske unije držav Montana in Wyoming ter tukajšnjimi lastniki premogovih rovin prišlo je do sklenitve pogodbe za leto dni.

VOJNE LADIJE NA SREDNEMSKO MORJE.

Najbrže plujejo na turško vodovje.

Washington, 4. sept. Včeraj se je pri Oyster Bayu, N. Y., vršila velika parada vojnih ladij, kar nikakor ni v skladu s mirolnimi obljubami naše vlade, tako da so celo v mornaričnih krogih majali z glavami. Še bolj se pa sedaj čudijo programu za posamezna brodovja, v ktera se bodo sedaj razdelile ladije, ki so priredile predsedniku paradi.

Okolnice pod poveljem admirala Brownsona: West Virginia, Colorado, Maryland in Pennsylvania odplujejo na azijsko postajo. Kak je namen teh ladij v Azijo, ni znano. Tačega brodovja naša vlada še nikdar ni poslala na azijsko vodovje. Brodovja na Filipinih ne potrebujejo, večje ladije tamonje postaje so sedaj na kitajskem vodovju, oziroma v Chefoo in Tonku ter v Shanghaiu.

Vlada v Pekingu, ktera se v novejšem času bavi z reformami, stori vse, da zatre protitujsko gibanje, samo da se izogne tujemu vtikanju v njene domače zadeve.

Imenovano brodovje se bo mesece dni mudilo na Sredozemskem morju, kjer bodo križarke obiskale več luk v Italiji in v Grški. Program sega le do 14. oktobra, na kateri dan mora priti brodovje v Suez, na kar dobi nova povelja, najbrže za pot proti Turčiji, kjer sultan noče sprejeti našega nadposlanca.

Dowie potuje zopet v Mexico.

Chicago, Ill., 4. sept. Prorok sveti Eliza Dowie naznanja, da se za letošnjo zimo vrne zopet nazaj v Mexico, kjer ostane vso zimo.

O KOPELJI.

V poletju je največje važnosti, da si človek pogostoma privoščijo kopelji, pa naj že bode doma ali pa na prostem, da so na ta način znojne luknije vedno odprte. Tupte se potem vedno dobro počuti in ne bode porušeno vsakovrstnim boleznim. Ako tudi redno rabimo Trinerjevo ameriško grenko vino, nam poletje s svojimi nevarnimi boleznimi na prebavalnih organih ne more škodovati. To sredstvo je popolnoma zanesljivo v vseh boleznih, ktere je spoznati po slabosti, zgubiti teka in blodosti in ono bode vedno pomagalo, ako se ga uživa pravočasno. Tudi pri kroničnih boleznih prebavalnih organov, doseže se s Trinerjevim ameriškim grenkim vinom najboljše uspehe. Radi tega to vino najtopleje priporočamo nervoznim in bolehnim ljudem in onim, ki žele, da bode njih prebavljanje popolno. V lekarnah. Jos. Triner, 799 So. Ashland Avenue, Chicago, Ill.

Razstrelba in požar v Fresno, Cal.

PRIPETILA SE JE VČERAJ V POSLOPU CALIFORNIA WINE ASSOCIATION V FRESNU.

Bila je tako jaka, da jo je bilo čuti deset milj daleč.

\$300,000 ŠKODE.

Fresno, Cal., 5. sept. V kletih, imenom Calva, ktere so last California Wine Association, pripetila se je včeraj izredna razstrelba, ktera je bilo čuti najmanj deset milj daleč na okrog. Pri tem je bil jeden delavec usmrten in jeden smrtno ranjen.

Radi razstrelbe so se vsa poslopja vnela in deloma zgorela. Materijalna škoda znaša \$300,000. Požar je uničil 250,000 galonov vina.

O BANONEM POLOMU V PHILADELPHIJI.

Vlagatelj Real Estate Trust Co. dobe le male postotke svojih vlog.

Philadelphia, Pa., 4. sept. Pokrajinski pravnik Bell pričel je včeraj preiskovati položaj bankerotne Real Estate Trust Co., da dožene, v koliko so banoni predsednik in ravnatelj prestopili državne zakone za banke. Bell se je izrazil napram oskrbniku konkurzne mase, da je nabral že dovolj materiala, da bo zamogel več ljudi v zvezi s to afero zapreti. On je tudi dognal, da so vsi ravnatelji vedeli o predsednikovih zločinih manipulacijah, ne da bi kaj tačega preprečili, dasiravno ravnatelji to trdovratno taje.

Vlagatelj bankerotnega denarnega zavoda bodo dobili le male odstotke za svoj vložen denar.

UTONILA PRED OČMI SVOJEGA OČETA.

Miss Wadsworthova so odnesli valovi pri Bradley Beachu.

Asbury Park, N. J., 5. sept. Miss Frances Wadsworthova iz Newarka je pri Bradley Beachu v pričo svojega očeta utonila. Wadsworthova se je kopala z A. do Hanneckovo in obe je velik val odnesel. Slednja se je hitro vlegla na hrbet in srečno priplavala na kopno, dočim je prva utonila.

O begu predsednika bankerotne Milwaukee Ave. State banke v Chicagu, Ill.

Da so ujeli Stenslanda, ubeglega predsednika tukajšnje bankerotne banke na Milwaukee Ave., zahvaliti se je neke izmed njegovih mnogoštevilnih prijateljev, ktera je bila mnemja, da je Stensland z njo grdo postopal. Ona je sicer preskrbela le negotove podatke, toda kmalo se je dognalo, da se ni motila. Končno dne 13. avgusta se je dognalo, da je Stensland v Tangerju, Maroko, in da se je tam mudil že 16 dni. Ko je v nedeljo, dne 12. julija bežal iz Chicaga, potoval je direktno v New York, kjer se je ukreal na nek parnik White Star Line in se odpeljal v Liverpool, kjer se je mudil dva dni, na kar je potoval v Gibraltar in v Tanger.

Iz Maroka se poroča sedaj, da se Stensland ne bode prostovoljno vrnil v Ameriko in da je sklenil nadaljevati boj za svojo svobodo. Begun se je ravno vrnil iz svojega izleta na Špansko in je odšel v Tangerju na pošto, da naroči, naj mu pošlje pisma v Madrid. Ko je prišel na pošto, so ga prijeli in aretovali.

Transportni parnik Sheridan je izgubljen.

Washington, 5. sept. Semkaj se poroča iz Honolulu, da transportnega parnika Sheridan ni mogoče rešiti iz pečin, na ktere je zavozil na potu v San Francisco. Parnik so sedaj izkrcali in pozvali vlačne parnike iz S. Franciscosa na pomoč, da rešijo parne kotle, kajti parnik je izgubljen.

Revolucija v Mehiki. Glavni stan v St. Louisu.

VOJDE REVOLUCIONARNEGA GIBANJA IMAJO SVOJ GLAVNI STAN V ST. LOUISU, MISSOURI.

Agitacija za revolucijo med rudarji v Sonori in drugih državah.

PRVE ARETACIJE.

Tucson, Ariz., 5. sept. V rudniških okrajih Mowry in Patagonia so oblasti Zjedinjenih držav aretovale dva Mehikance in jednega Francoza, ker so v Zjedinjenih državah med mehiškimi rudarji organizovali gibanje, kterege namen je pripraviti v Mehiki revolucijo in napasti mehiška obmejna mesta, vstevši Nogales in Sonori. Pri jetnikih so našli pismo, iz kterih sledi, da imajo revolucionarji svoj glavni stan v St. Louisu, Mo. Tudi so že v 40 raznih mehiških mestih organizovali revolucionarno gibanje in revolucija se takoj prične, kakor hitro dobe revolucionarji dovolj orožja in streljiva.

Nogales, Ariz., 5. sept. Med mehiškimi prebivalci tukajšnjega mesta in v Douglasu, kakor tudi v Sonori in Agua Prieta na mehiškani strani, zavladalo je velikansko razburjenje in vsakdo pričakuje, da se revolucija v Mehiki v kratkem prične. Vstasi nameravajo najprej napasti carinskih urad in ječe v mehiškem Nogalesu. Oblasti so povsodi razpostavile velike straže in poslale k meji mnogo vojaštva, ktero pa še ni prišlo na svoj cilj, tako da je mogoče, da se napad izvrši še pred prihodo mvojaštva.

Prva Gompersova blamaža.

Montpelier, Vermont, 5. sept. Iz vseh countyjev države se poroča, da je povsodi pri državnih volitvah znamenala republikanska stranka s 15,000 glasovi večino. Volitve so bile radi tega zanimive, ker je delavski vodja skušal prodreti s svojimi delavskimi kandidati.

KRETANJE PARNIKOV.

Dospeli so:

Kaiser Wilhelm der Grosse 4. sept. iz Bremena s 1384 potniki.
Moltke 4. sept. iz Genova s 1594 potniki.
Friedrich der Grosse 4. sept. iz Bremena s 1807 potniki.
Albano 4. sept. iz Hamburga s 183 potniki.
Caronia 4. sept. iz Liverpoola s 2604 potniki.
Zeeland 4. sept. iz Antwerpena (že poročano) s 1521 potniki.
Armenian 4. sept. iz Liverpoola.

Despeti imajo:

Patricia iz Hamburga.
Oceanic iz Liverpoola.
Pretoria iz Hamburga.
Kaiserin Augusta Victoria iz Hamburga.
St. Cuthbert iz Antwerpena.
La Lorraine iz Havre.
Campania iz Liverpoola.
Francesca iz Trsta.
St. Paul iz Southamptona.
Carpathia iz Reke.
La Bretagne iz Havre.
Kronland iz Antwerpena.
Furnessia iz Glasgowa.
Smolensk iz Ljubove.
Bowie iz Liverpoola.
Nieuw Amsterdam iz Rotterdam.
Kaiser Wilhelm II. iz Bremena.
Grosser Kurfuerst iz Bremena.

Odšli so:

Majestic 5. sept. v Liverpool.
Giulia 5. sept. v Trst.

Odšli bodo:

Bluecher 6. sept. v Hamburg.
La Provence 6. sept. v Havre.
Main 6. sept. v Bremen.
Zeeland 7. sept. v Antwerpen.
Celtic 7. sept. v Liverpool.
Umbria 8. sept. v Liverpool.
Philadelphia 8. sept. v Southampton.
Columbia 8. sept. v Glasgow.
Patricia 8. sept. v Hamburg.
Hudson 8. sept. v Havre.

Zarota na Filipinih. Proti Američanom.

V POKRAJINI ILOCOS NA OTOKU LUZONU SO ZAPRELI 150 DOMAČINOV.

Nevarnost je za sedaj odstranjena.

Mnogo revolucionarnih spisov zaplenjenih.

NAMEN USTAJE.

Manila, 5. sept. Governer Florey je dal v pokrajini Ilocos na otoku Luzonu, zapreti 150 Filipincev in je tako preprečil izvršitev načrtov velike zarote. Tem povodom so oblasti zaplenile tudi mnogo revolucionarnih spisov, iz kterih je posneti, da sta bila vodje zarotnikov brata Burdo in da sta še, ko sta bila zaprta, rovala med sojetniki in tam storila prve potrebne korake za novo revolucionarno organizacijo. Tudi vodje so zaprli in iz njih najdenih spisov je razvidno, da bi bila ustaja le po imenu kot taka, dočim je bil glavni namen ustavev ropanje.

ITALJANSKI MORILCI.

O boju med Italijani in konstablerji v Punksutawney, Pa.

Punksutawney, Pa., 4. sept. Boj med konstablerji in Italijani, kteri so se v neke hiši v Florence, 7 milj daleč od tukaj zabarikadirali, se je končal s tem, da so konstablerji položili dinamit pod hišo in jo razstrelili, nakar je zgorela. V razvalinah so našli truplo nekega Italijana, čegar glava je bila prestreljena; dva Italijana so zaprli in druge sedaj zasledujejo. Več Italijanov je bilo ranjenih. Vboju sta bila dva konstablerja ubita, jeden je smrtno in dva težko ranjena.

UMOR V PANAMI.

Pestavodajalec ustreljen; vzrok politika.

Panama, 5. sept. Zastopnika pokrajine Los Santos je na glavni ulici včeraj nekdo ustrelil. Zastopniku je ime Demetrio Quintero. Ustrelil ga je nek zamorec, koji je bil preje častnik colombijske vojske in sicer iz političnih razlogov.

Mexico — Br. Columbia.

Victoria, B. C., 4. sept. Kapitan T. H. Wornesp, zastopnik nekega angleškega parniškega sindikata, kteri je bil v Mehiki, da dobi vladno podporo za parniško zvezo med Br. Columbijco in lukami Zap. Mehike, dobil je od mehiške vlade zagotovilo, da bode dobil denarno podporo od Mehike. Canadska in mehiška vlada bodeda dajali novemu podjetju po 50 tisoč dolarjev letne podpore.

Umor v Philadelphiji.

Philadelphia, Pa., 5. sept. V nekem prenočišču so našli umorjeno neko žensko, ki je bila znana pod imenom Annie, ktera je prišla v prenočišče z možem, ki se imenuje "Dutch Fred", kteri je zginol. Ubita je bila s sekiro.

Denarje v staro domovino.

pošiljamo:

za \$ 20.50	100 kron.
za \$ 40.90	200 kron.
za \$ 204.00	1000 kron.
za \$ 1020.00	5000 kron.

Postarina je viteta pri teh vsotah. Doma se nakazane vsote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše danarne pošiljave izplačuje čkr. poštni hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najpriljubše do \$25.00 v gotovini v priporočeni ali registrirani pismi, večje vsote po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER, 109 Greenwich Street, New York, 6104 St. Clair Ave. N.E. Cleveland, O.

Palma se še upira. Važna konferenca.

GENERAL MONOCAL IN PREDSEDNIK ESTRADA PALMA O REVOLUCIJI V REPUBLIKI CUBA.

Položaj se z ozirom na ustajo ni mnogo spremenil.

USTAŠI V JAGUI.

Havana, Cuba, 5. sept. Dasiravno vlada o eventuelnih mirovnihi pogojih neče mnogo vedeti, se tu vendar le govori o miru, toda na kaj tačega nihče rad ne veruje. Dosedaj ni prišlo do nikakih gotovih predlogov. Danes je odšla posebna delegacija veteranov v Pinar del Rio, da se pogovore glede mira z vodjem ustašev Pino Guerra. General Menocal, kteri uživa veliko zaupanje dospel je semkaj iz Puerto Padre in se je dolgo časa posvetoval s predsednikom Estrada Palma, ne da bi potem naznanil javnosti o svojem razgovoru s predsednikom. Znanost je le toliko, da je izdal popolni mirovni načrt.

Položaj z ozirom na ustaše se ni spremenil, le vlada pošilja sedaj več novincev na bojišče.

Tello Sanchez je zbral v Vequiti četo ustašev.

Revolucionarji so izdali manifest, s kterim naznanjajo, da se revolucija ni pričela iz osebnih ali strankarskih namenov, temveč radi neobhodne potrebe, da se zadnje nepostavne volitve razveljavijo in ustanovi zopet ustavna vlada. Radi tega je treba razpisati nove volitve tako za predsednika, podpredsednika, guvernerje, senatorje, zastopnike itd.

Havana, Cuba, 4. sept. Ustaši v pokrajinah Havana in Pinar del Rio pustile lastnino državljanov Zjed. držav v miru. Asbertovi ustaši, kteri so na neke farmi, ki je last nekega državljanja Zjed. držav, vzeli konje, krave in prašiče, so vrnili vse konje, plačali \$200 za prašiče in prosili oprostive. Volja ustašev je dejal, da bi moral farmer razobesti zastavo Zjed. držav. Pri Bahia Honda so ustaši pobrali vse konje na bližnjih nasadih izimši na onih, ki so last Američanom.

Havana, Cuba, 5. sept. Iz Cienfuegos se poroča, da so ustaši napadli malo mestice Castello de Jagua in oplenili vse prodajalnice. Posadka v mestu je bežala.

Jagua se nahaja ob južnem obrežju Cube.

NA VRHU OGNJENIKA COLIMA.

Štirinajst geologov je prišlo na vrh imenovane mehiške gore.

Mexico Ciudad, Mexico, 5. sept. 14 delegatov mednarodnega kongresa geologov, kteri zbirajo tukaj, prišlo je srečno na vrh visokega ognjenika Colima. Ko so prišli na vrh, so zadobili nevarne opekline, ker je iz odprtine ognjenika nepričakovano švignil ogenj. Dosedaj še ni nihče prišel na imenovani vulkan, ki je visok 3896 metrov, dasiravno je že marsikdo skušal to storiti. Za pot na vrh ognjenika so rabili več dni. Iz odprtine se neprerestano kadi, todi kljub temu so geologi odšli do roba odprtine.

Parnik Manchuria ostane še na pečinah.

Honolulu, Hawaii, 1. sept. Potom preiskave parnika Manchuria se je dognalo, da je na desni strani parnika le 10 čevljev globoka voda. Sedaj je tudi v parniku že pet čevljev vode. Premog, kterege je na parniku 2500 ton, bodo sedaj pometali v morje, toda kljub temu bode minolo še najmanj 14 dni, predno bode parnik splovil.

Povodnji v Indiji.

Lahore, Indija, 5. sept. V pokrajini Behar so povodnji napravile velikansko škodo. Voda je razdejala cele vasi in opustošila najlepša polja. Po nižavah je voda deževjev globoka. Prebivalstvo je bežalo na bližnje griče.

18 ranjenih.

Pri Peru, Ind., sta zadela skupaj dva voza Wabash ulične železnice. 18 oseb je bilo več ali manj ranjenih.

Vesti iz Rusije. Stolypin in kamarila.

DNE 9. SEPTEMBRA VRŠI SE V PETROVEM DVORCU VAŽNA KONFERENCA.

Najkočljiveje vprašanje je sedaj dolečitev dneva novih volitev v durno.

ARMENCI IN TARTARI.

Petrograd, 5. sept. Boj med ministerskim predsednikom Stolypinom in takozvano dvorno stranko o vprašanju, naj se li Stolypinu podeli, da vlada po svoji previdnosti, se bode odločil pri posebni konferenci, ktera se bode vršila dne 9. septembra v Petrovem dvoru. Tem povodom se bodo natančno posvetovali o Stolypinovem načrtu in zajedno se bode odločil tudi datum za nove volitve v gosudarstvenno durno. Reakcionarji nameravajo volitve preložiti na kasnejšo dobo. Witte se je vrnil iz inozemstva, samo da zamore prisostvovati tej konferenci.

Dasiravno ima Stolypin v svojem boju proti odstranitvi parlamenta mnogo pristašev, skuša si pridobiti še pomoč Šipova, Samarina in drugih nebirokratov, da pridobi carja za to, da se duma snide na prvotno določenem dnevu.

Semkaj se poroča iz Kavkaza, da so Armeni požgali osem tartarskih vasi in jedno tovarno.

Petrograd, 5. sept. Morilko generala Mina so sedaj spoznali. Ona je učiteljica Zenajda Konopljankova, hči nekega podčastnika iz Penze.

Nižnij Novgorod, 5. sept. Pri včerajšnji seji kongresa mohamedancev so delegatje sprejeli resolucijo, ktera zahteva ustanovitve novega ministerstva v svrhu čuvanja čisti molahmedancev. Minister naj ima iste pravice kakor vrhovni prokurator svelega sinoda.

Petrograd, 4. sept. Poročilo, da je poveljnik carske palače v Petrovem dvoru general Trepov radi slugega zdravja odstopil, ni resnično.

Tula, 4. sept. Revolucionarji so ustrelili predsednika M. Remeeova. Morilci so ušli.

Varsava, 4. sept. Vojaki so v minolci noči usmrtili štiri meščane. Vse polno ljudi je bilo po noči aretovanih. Neki deček, kterege so vojaki zasledovali, je skočil v Vislo, toda ko je skušal plavaje uteči, so ga vojaki ustrelili.

Petrograd, 4. sept. Položaj na jugoistočnem Kavkazu, kjer so boji med Armeni in Tartarji na dnevnem redu, se je tako poslabšal, da mora zopet vojaštvo prirediti kazenske ekspedicije proti obema plemenoma.

NAPAD NA TOURISTE.

Ropar je v parku Yosemite napadel poštni voz.

Wawona, Cal., 4. sept. Blizo Ahwahnee je neki ropar v parku Yosemite napadel poštni voz, ukazal potnikom izstopiti, ukar je moral voznik s svojim vozom oditi malo dalje. Nato so se morali potniki postaviti v vrsto in ropar jim je preiskal vse žepce. W. Bishop iz New Yorka je bil prvi na vrsti in je dal roparju \$7.50, zajedno je pa tudi roparja fotografiral. A. F. Armsby iz Brooklyn Borough, New York, dal je roparju \$13 in tudi njemu se je posrečilo roparja fotografirati. Dve potnici sta bili veseli, da sta bili oropani, češ, da to itak spada k potovanju. Neki vojak, ki je imel s seboj nabito puško, je na roparja pomiril, toda drugi potniki niso pustili ustreliti, ker so se bali, da bi roparja ne zadel, nakar bi morala drugi roparji streljati na potnike. Ko je ropar spraznil žepce potnikov, je odprl tudi zabojček Wells Fargo ekspresne družbe in sežgal ves papir, kar ga je bilo v njem. Poštini pošiljatev se ni dotaknil. Kolik je bil njegov plen, ni znano.

Parada duhovnov.

Lacrosse, Wis., 4. sept. Pri včerajšnji delavski paradi korakali so duhovni, ki imajo svojo unijo, takoj za godbo na čelu parade.

Razne novosti iz inozemstva.

VOJAŠKO BARBARSTVO V AVSTRO-OGRSKI. — VOJAKI MUČILJO ŠTRAJKARJE.

Čifutsko izseljevanje v Palestino kot rešitev židovskega vprašanja.

NEMŠKA OBRT.

Raznoterosti.

Budimpešta, 5. sept. Tukaj je zavladala velika razburjenost radi krvavih bojev med vojaštvom in štrajkajočimi premogarji v Petrosenyju, komitat Hunyad; 175 premogarjev bilo je v tem boju ranjenih in vse polno aretovanih.

Kolin, Nemčija, 5. sept. Zionisti so pri svojem ravnanju končani letni konvenciji sklenili, da se bode židovsko vprašanje rešilo tako, da se ustanovi velika židovska naselbina v Palestini in drugih tamošnjih deželah. Vse predloge glede drugih dežel so zavrgli.

Berolin, 5. sept. Uradoma se naznanja, da nemška jeklena industrija izobno napreduje in da se v vseh tovarnah marljivo dela, in sicer noč in dan.

Carigrad, 4. sept. Turška vlada je mobilizirala 64 batalijonov reditov drugega razreda v solunskem in drinopoljskem viajetu k letnim orožnim vajam. Vsi vojaki so oboroženi z Mannerjevimi puškami. To je nekoliko razburilo javnost, ktera je mislila, da se Turčija pripravlja na vojno proti Bolgariji, toda temu ni tako.

Petrograd, 4. sept. V nekih ruskih mestih, v kterih ne raste zito, so nekoliko časa sem začeli delati moko iz rib slake vode. Te ribe posuše in zmlejejo ter se od te moke napravljajo dober in tečen kruh, ki služi v hrano ljudem in domačim živalim.

Rim, 4. sept. Brat sedanega papeža, Angelo Sarto, prebiva 7 kilometrov od Mantove v Grazie, kjer je pošta. Dasi star 70 let, je živahen in dobrovoljen. Ostal si je enak tudi, ko je bil izvoljen brat za papeža. Sam je nekdaj vjel in prijel tatu, ki mu je ukradel neko majhno denarno blaginico.

Paris, 4. sept. Francoska Indekina potebuje 190 milijonov frančvov za zgradbo cerkva, šol, vojašnice in vodovodov. Da najame francoska vlada navedeno svoto, je došel v Paris generalni guverner Beau.

Kodanj, Danska, 4. sept. Kitajska vlada je naprosila dansko, če more za pet let odposlati 15 danskih nadporočnikov za inštruktorje kitajske armade. Častnikom ponujajo letno plačo 12,000 danskih kron in po petletni službi penzijo 300 kron.

POMOČ MESTU VALPARAISO.

Brazilska vlada je dovolila \$300,000 za podporo prebivalstvu v Valparaisu.

Santiago de Chile, 5. sept. Brazilska vlada je dovolila \$300,000 za podporo ljudem, ki so bili poškodovani pri potresu v Valparaisu. Vojni tajnik Root dospel je danes semkaj v spremstvu chilenskega vojnega ministra. Iz Valparaiso potuje Root v Callao.

Oslovski kašelj.

Bacila oslovskega kašlja se je posrečilo izolirati ravnatelju Borbetu v Bedbanku. Ako je vest resnična, potem tudi zdravljenje oslovskega kašlja ne bode delalo zdravnikom več preglatvice.

Naselniška postaja v Charlestonu.

Columbia, S. C., 4. sept. Naselniški komisar C. J. Watson za South Carolino brzojavljaj iz Bremena, da je bremenski Lloyd sklenil ustanoviti v Charlestonu naselniško in tovarno postajo.

Governer Folk bolan.

Jefferson City, Mo., 5. sept. Governer Jos. W. Folk mora ležati, ker je nevarno zbolel za malarijo.

"GLAS NARODA"

glas slovenskih delavcev v Ameriki.

rednik: ZMAGOSLAV VALJAVEC.

publisher: FRANK SAKSER,

109 Greenwich Street, New York City.

4a leto velja list za Ameriko ... \$3.00

1a leto ... 1.50

1a leto ... 4.50

1a leto ... 2.50

1a leto ... 1.75

V Evropo pošiljamo list skupno dve številki.

"GLAS NARODA" zahaja vsaki dan iz vsake nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Published every day, except Sundays and Holidays.

Subscription year, \$3.00

Advertisement on agreement.

Za oglase do deset vrstic se plača 30 centov.

Dopisi brez podpisa in osebniosti se ne tiskajo.

Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov arosimo, da se nam tudi prejšnje bivali, ne namani, da hitreje najdemo naslov.

1a. Dopisom in pošiljati nam naidejte.

"Glas Naroda"

109 Greenwich Street, New York City.

Oropano ljudstvo.

V tujakšnjem "Herald" objavlja milijonar in lastnik velikih železnic James J. Hill dolg članek, v katerem pome žalosne radi nesmiselnega zapravljanja naravnega bogastva Zjedinih držav in močno podaja ljudem stari Rousseauov nasvet "Retour-nous à la Nature." V tej jerenidni, v kateri vidimo obilo blinbe, trdi ime-novani Hill, da mora dežela v gotovem času postati siromašna, ako se z ro-parskim gospodarstvom nadaljuje v dosedanjih smeri.

Drzni spekulanti in železniški mag-nat Hill je izračunal, da bodo vse na-ravne zaloge petrolja in premoga v jednom stoletju pošle in obžaluje, da od nekdanjih krasnih gozdov ni ničes-raj še ostalo. Tudi mu je žal, da so še pred par desetletji neizmerna vladina zemljišča nepopisno skreila in da še ta niso rodovitna.

On je potom temeljitega proučevanja prišel do prepričanja, da zemlja Zjedinih držav čimale ne bude za-mogla preživljati svojega prebival-stva. Istodobno pa, ko opisuje po-manjkanje zemljišč v luči katastrofe, priporoča sejeja ni politik iz Wall St., naj se naseljenec prisili, da spremlja zapadne pogojske pragozde v raje, da se tam naselijo na vladinih zemljiščih — katerih pa po njegovej lastnej izjavi itak ni več mogoče dobiti.

V njegovem članku je pravzaprav mnogo resnice, kajti kot lastnik železnic Great Northern in Northern Pa-cific mu morajo biti zemljišča znana. Ako bi pa bil le nekoliko pošten, po-vedal bi celo resnico. On bi moral na vsak način pripomniti, da vladna nase-ljenec ne more več ponuditi zemljišč, ker so jej skoraj vsa zemljišča želez-nice in vsem na čelu bas Northern Pacifice jednostavno ukradle. Ako bi se ne hlinil, moral bi tudi priznati, da je bas njegova železnica dala po-satati neizmerno gozde v Michiganu, Minnesota in drugod.

Ako bi bil Mr. Hill pošten, bi to ropanje ne pripisoval prebivalstvu Zjedinih držav, temveč le koristim posameznikov, ktere on zastopa. Kli-ka, ktero on vodi, je bodote generaci-ja oropala za tisoce in tisoce milijone dolarjev. Ista klika gospodari tudi na iztoča skupaj z Morganovim sindi-kaom in uničuje naravne zaloge pre-moga in petrolja. In pote mase tru-stov filantrop, kakoršen je Hill, po-slopi celo nuditi se ljudstvu kot re-šitelj in svetovalec.

Zajezivte dolin na Nemškem

se v poslednjem desetletju sistematično in intenzivno razvijajo. Najprej so jih gradili le za obrtne namene in za preskrbovanje mest z vodo. Sedaj pa so že mnoge doline prepregnene s številnimi jezovi, ki imajo zraven prvotnih namenov tudi še nalogo, da vplivajo na omejitve in odvrčanje povodnij ter služijo v uravnavanje voda. S takimi dolinskimi jezovi se je zlasti zajezila rečica Wuppera na Westfalskem, dalje reke Bobra, Nissa, Queis v pruski Šleziji in danes poro-čajo zopet o taki veliki zajezivitvi, ki jo bodo zidali pri Hemfurta na Nemškem. Delajo namreč kanal med reko Reno in Vezero in temu bode služila dolina, ki jo zajeziyo s 40 metrov vi-sokim zidom. Ta zid bode zadržoval vodo v celi dolini, in sicer bode te vo-de približno 170 milijonov kubičnih metrov. Ker pa nameravajo ta za-jezni zid povisati še za 5 metrov, bode množina zadržane vode znašala 220 milijonov kubičnih metrov. To bode največja zajezitev v Evropi in bode pri tem štiri v dolini ležeče vasi uni-čene, ker pridejo pod vodo.

Reakcionarni jug.

Povodom Bryanovega prihoda v New York smo opazili, da se južni de-mokracijski politiki niso strinjajo s programom vodje demokratov. Da to velevalno dejstvo bolje razume-mo, se moramo spominjati, da je bil "Solid South" po državljanskej vojni takorekto glavna opora demokra-tične stranke. Pri vsakih predsedni-skih volitvah smo že v naprej lahko računali na to, da bodo vse južne dr-žave prav gotovo glasovale za de-mokracijsko kandidata. Za račun, kedo bode izvoljen, so ostale potem le še severne države, o kterih je bilo pričakovati, da bodo glasovale za de-mokrate in tako se je lahko skoraj z gotovostjo že v naprej trdilo, kedo postane predsednik.

Vse to se je medtem spremenilo in splošni protest južnih demokratov proti Bryanu naj dokazuje, da je raz-voj demokratov tudi na jugu že do-segel svojo višino in prišel bode čas, ko postane jug reakcionaren in za-veje vseh nazadnjakov.

Vzroke temu lahko navedemo prav na kratko. Sedaj, ko so zamorec na jugu odvzeli vse politične pravice, ostali so le še potomeci nekdanjih last-nikov sužnjav, iz severa došli kapita-listi in na najnižji stopinji civilizaci-je stoječi beli, oziroma takozvani "whitetrash". Ker se v južnih drža-vah, izmši Texasa, praktično nihče ne naseli, tudi ni pričakovati ljudske po-mladitve in tako ostane jug močvirje, ktero uniči vsak socijalno politični napredek.

Kot politična jednota se demokra-tični jug prav gotovo razbije, kakor hitro bode na severu demokracije osta-vili vodje ali "konservativci" a la Cleveland itd. in to se morda zgodi že pri prihodnjih predsedniških volit-vah, ko bodo demokracije izgubili zo-pet kako južno državo.

Ne, gospoda, to so izvedljivi, lahko izvedljivi projekti, pravim. Avstrijski Slovani, tudi če ne jemljemo obzira na Poljake, imajo denarja dovolj, da ustanove močno balkansko banko, ktera bi lahko izvršno delala ter otela vsaj en del tega trga iz nemških in francoskih rok. Dosedaj so le tuji dajali državna in mestna posojila. Zidati železnice in snovali industrijalna podjetja po celem Balkanu ter bodo, ako je pustimo delati, tem potom do-bili čimale vse "neodvisne" države v svoje roke. Bosno in Hercegovino so že prepleli z nemškimi in madjar-skimi naselbini, posejali jo z nem-skimi tovarnimi, celo v Slavoniji imajo že nemški nacionalni eno obično (Rumo) v svojih rokah... Bode-li naš kapital še vedno ležal v hranilnicah ga je posojilcah ter dajal le mašo zem-ljiško posest? Ali se ne bodo slovanski štediteli nikdar naučili kupovati za svoje pribiranje industrijalne pa-pirje ter ustvarjati tako nova pod-jetja nove vrednosti, novo življenje? Nemški kapital si bode podrgel kama-jo ves Balkan, vso Hrvatsko in Slo-venijo. Nemški kapitalisti in nemški inženirji bodo zidali železnico skozi malo Azijo in Sirijo do Perzijskega zaliva. Angleži bodo delo nadaljevali do Indije. Najvažnejše in najkrajše trgovinske zveze bodo po železnici in Hamburgu, ali če hočete iz Londona preko Belgrada, Sofije, Carigrada do Indije. Vsa industrijalna dela na Balkanu so v tujih rokah in tla pri-pravljena za nemško gospodstvo, tuj kapital in tuji tehniki pletejo mre-žo, v kateri obvisimo vsi Jugoslovjani, kakor ribe v saku — ker so naši kapi-talisti in naši tehniki zamudili priliko jih prehiteli. — Mnogo smo zamudili, izgubili smo le premenno važno po-zicijo za vselej — in vendar bi se dalo še mnogo rešiti, mnogo zopet pridobi-ti.

Češki tehniki so znani kot dobri, vestni in natančni delavci in vsak podjetnik jih rad jemlje v službo. Slo-venci, Hrvatje, Srbi in Bolgari imajo lepo število nadarjenih, resnih, za vi-sokimi cilji stremeljih mladenčev na tehnikah v Pragi, na Dunaju, na Nemškem in v Franciji. Vsi komaj čakajo, da bi posvetili svoje znanje, svoje spretnosti in svoje vse moči v boju za gospodarsko osvoboditev domovine. To bi se jim gotovo posrečilo, ker so prejšnjim z največjo ljubeznijo in svetim spoštovanjem do dela ter vedo, da je samo v vztrajnem, premišljenem in sistematičnem delu naša rešitev. Da se pa to omogoči, treba je, da naš kapital, oziroma njega upravitelji, na-ši bančni direktorji stopijo v osebno zvezo z našimi tehnikami, da se spozna-jo med seboj. Vsek razvneli slavjan-skega denarnega zavoda bi moral po-znati naše izredno nadarjene tehni-ke, obrtnike in trgovce ter biti pripravljen

shodih telovadcev, pevcev, častnikarjev itd., sicer pa prepustimo vsakogar svoji osodi in morn ogledamo, da na primer Laenderbank Srbijo odira pod patronatom grofa Goluchovskega. To banko in nje tovarišice pač na skriv-nem malo zavidamo za visoke odstot-ke, ktere izjemajo iz naših balkanskih bratov. Drugeče se pa ne ganemo in gremo mirno svojo pot naprej ter da-jemo svoj denar na kmetska posestva po svoji častitljivi, stari navadi.

Vpliv slovanskih delegatov na av-strijsko vnanjo politiko je pa posebno vsled te zadnje pohvaljene naše last-nosti tako neznaten, da jej Nemci in Madjari sami določajo smer in da sme zato grof Goluchowski postopati s Srbijo, kakor s podložno mu provin-cijo. Da, ta mož se predreže zastopa-ti naravnost koristi Laenderbanke in fabrikantov kanonov Škode in Kruppa, ker ve, da ga v tem podpirajo Nemci in Madjari — "slovanska vzajemnost" mu pa prav nič ne imponira, ker nima najmanjšega sredstva, da bi mu dejanski pokazala svoj vpliv in svojo moč.

Rečimo, da bi imeli avstrijski Slo-vani veliko banko, ki bi lahko sama posodila Srbiji ali pa posredovala ji bagatelo od 150 do 200 milijonov fran-kov, čtere sedaj potrebuje; da bi imeli nadalje avstrijski Slovani orožarno bodisi v Belgradu ali v Sofiji, ktera bi izdelovala orožje in streljivo za vse balkanske države: Bi-li mogel gospod Goluchowski potem tako arogantno diktirati Srbiji pogoje, pod kterimi je pripravljen izposlovati jej državno posojilo pri Laenderbanki ter jej ko-mandirati, da mora kupiti svoje ka-none pri Škodi in Kruppu, če hoče, da sklene z njo trgovinsko pogodbo? Glas slovanskih delegatov, za kterimi bi stale mogočne banke in moderna, na vrhuncu današnje tehnike stoječa in-dustrijska podjetja, bi veljal več, ne-gov velja danes — in tudi zaspani Go-luchowski bi se vzdrnil iz svojega polusna, da čuje voljo naših zastopni-kov ter se ravna po njej, ker zastop-a jo večino avstrijskih narodov ter so močni in mogočni dovolj, da vedejo svojo vnanjo politiko, če treba tudi proti njemu. In Avstro-Ogrska bi hodila drugo pot, kakor jo hodi danes, sklepala bi trgovinske pogodbe tako, da bi bili varovani tudi naši gospo-darski interesi in ne samo nemški in madjarski, kakor dosedaj. Tudi slo-vanska vzajemnost bi ne bila več sa-mo bajka za stare in mlade otroke. Dragi moj, to so utopije.

Ne, gospoda, to so izvedljivi, lahko izvedljivi projekti, pravim. Avstrijski Slovani, tudi če ne jemljemo obzira na Poljake, imajo denarja dovolj, da ustanove močno balkansko banko, ktera bi lahko izvršno delala ter otela vsaj en del tega trga iz nemških in francoskih rok. Dosedaj so le tuji dajali državna in mestna posojila. Zidati železnice in snovali industrijalna podjetja po celem Balkanu ter bodo, ako je pustimo delati, tem potom do-bili čimale vse "neodvisne" države v svoje roke. Bosno in Hercegovino so že prepleli z nemškimi in madjar-skimi naselbini, posejali jo z nem-skimi tovarnimi, celo v Slavoniji imajo že nemški nacionalni eno obično (Rumo) v svojih rokah... Bode-li naš kapital še vedno ležal v hranilnicah ga je posojilcah ter dajal le mašo zem-ljiško posest? Ali se ne bodo slovanski štediteli nikdar naučili kupovati za svoje pribiranje industrijalne pa-pirje ter ustvarjati tako nova pod-jetja nove vrednosti, novo življenje? Nemški kapital si bode podrgel kama-jo ves Balkan, vso Hrvatsko in Slo-venijo. Nemški kapitalisti in nemški inženirji bodo zidali železnico skozi malo Azijo in Sirijo do Perzijskega zaliva. Angleži bodo delo nadaljevali do Indije. Najvažnejše in najkrajše trgovinske zveze bodo po železnici in Hamburgu, ali če hočete iz Londona preko Belgrada, Sofije, Carigrada do Indije. Vsa industrijalna dela na Balkanu so v tujih rokah in tla pri-pravljena za nemško gospodstvo, tuj kapital in tuji tehniki pletejo mre-žo, v kateri obvisimo vsi Jugoslovjani, kakor ribe v saku — ker so naši kapi-talisti in naši tehniki zamudili priliko jih prehiteli. — Mnogo smo zamudili, izgubili smo le premenno važno po-zicijo za vselej — in vendar bi se dalo še mnogo rešiti, mnogo zopet pridobi-ti.

Češki tehniki so znani kot dobri, vestni in natančni delavci in vsak podjetnik jih rad jemlje v službo. Slo-venci, Hrvatje, Srbi in Bolgari imajo lepo število nadarjenih, resnih, za vi-sokimi cilji stremeljih mladenčev na tehnikah v Pragi, na Dunaju, na Nemškem in v Franciji. Vsi komaj čakajo, da bi posvetili svoje znanje, svoje spretnosti in svoje vse moči v boju za gospodarsko osvoboditev domovine. To bi se jim gotovo posrečilo, ker so prejšnjim z največjo ljubeznijo in svetim spoštovanjem do dela ter vedo, da je samo v vztrajnem, premišljenem in sistematičnem delu naša rešitev. Da se pa to omogoči, treba je, da naš kapital, oziroma njega upravitelji, na-ši bančni direktorji stopijo v osebno zvezo z našimi tehnikami, da se spozna-jo med seboj. Vsek razvneli slavjan-skega denarnega zavoda bi moral po-znati naše izredno nadarjene tehni-ke, obrtnike in trgovce ter biti pripravljen

ih podpirati. Tako delajo Židje, tako Nemci in Angleži — in v tem tiči taj-nost njih nečutenih uspehov, njih ne-znanskega napredka na vseh poljih človeške delavnosti. Spoznavajmo se med seboj, opazujmo se pri delu, le tako bomo drug drugemu dokazali, kaj je kdo vreden. Zavešt, da se to-liko upamo, kolikor naši konkurenti in narodni nasprotniki, nam bode da-jala pogum in jactila našo podjetnost, in tako jih bomo prekoračili ter jih spravili iz dežele.

Kot začetek bi lahko osnovali oro-žarno na Balkanu; čeških inženirjev, izvežanih pri Kruppu in Škodi, je dovolj, treba le banke, ki bi stvar fi-nancirale.

"To so projekti provinjalnega lai-ka; mi bankirji sodimo o vsaj stvari drugače, imamo svoje pomisleke, ktere treba upoštevati..."

Vemo, toda če bode predolgo uva-ževali in razmišljali, prehiteli vsa bo-du budimpeštanski Židje... ti bodo imeli dobiček. Ogrska pa tem večje chance na vodstvo in predsedništvo v balkanski federaciji. Mi vsi skupaj bomo pa parirali raznim Goluchov-skim in guvernerjem židovskih bank.

"Domovina".

Radoveden mož.

Črtica. — Spisal Marijan.

K Razbojškovim je prišel bradat mož z visoko črno kapo na glavi, ob-robljeno s črnimi trakom. Oble-čen je bil v dolgo črno suknjo, ki je imela spredaj v dveh vrstah zlate gumbe, ki so se lepo svetile. Pod pazduho je imel zavitek listin. Ne-nadoma je vstopil. Predno je vsto-pil, je potrkal, toda ni čakal odgovo-ra; že je stal v majhni kuhinji, po-zdravil je na kratko in vprašal, če je pravi prišel, če je prišel k Razbojškovim.

Razbojškov Miro se je prestrašil tujega moža, ki ga še ni nikdar videl in ki ni nič kaj prijazno gledal izpod košatih obrvi. Skočil je do mamic, boječe vprašal:

"Mamica, kdo so ta gospod? Jaz se jih tako bojim, tako grdo gle-da-jo!"

Mamica pa mu ni nič odgovorila, še celo rahlo ga je udarila in on je molčal.

Tujemu možu pa je mamicia odgo-vorila, da je prav prišel, in ga vprašala, kaj želi Miroko je razumel edino še, da je vprašal tuji mož po-ateju, in da mu je mamicia pravila, da leži v bolnici bolan, drugega ni razumel.

Osorni mož si je ogledoval kuhinjo in kuhinjsko opremo, mali Miroko pa je skrivaj se za dobro mamicio, za-čuden zrl tujega moža, ki je vse tako radovedno ogledoval, ki je vstopil celo v sobo in tam motril vse predmete, šel k omari za obleko, jo odprl in brskal po obleki, ki je visela v njej.

Malemu Miroku se je to vse čudno zdelo. Slutil je, da osorni mož ne prinaša nič dobrega, in še bolj se ga je zbal. Kaj hoče ta mož pri njih, zakaj tako hudo gleda, kaj stika po omari. Domislil se je, da išče morda atejm, mako se ojučati in jokaje pravi:

"Atēja ni doma... bolni so... pa kako hudo... v bolnici ležijo... še umrli bodo..."

In bridko se je zajokal, ah, tako bridko, da bi se zasimlil vsakomur, debele solze so se mu vile po obrazu. Hindi mož pa se ni zmenil dosti za njegov jok.

"Le tiho bodi, fantek, in priden! Nič se ne boj, ne bode nič hudega." je rekel in stikal naprej po omari. Vsaok stvar je hotel videti in si jo ogledal. In mamicia je stala poleg njega tiho, brezizrazno. Miroko se je oklepal mamicie, gledal začudeno do-radovednega moža, zdaj vprašujoč do-bro mamicio.

Tedaj je v kuhinji zašumelo, kakor bi kaj vzkipeo, kakor da bi kdo pol-il ognjišče z vodo. Mamicia je skočila v kuhinjo, da postavi kipečo juho od ognja, Miroko je ostal še nekaj časa v sobi in si ogledoval radovednega moža, ki je stikal tiho dalje po omari, potem pa je stekel k mamicii v kuhinjo, oprjel se najprej z rokami njenega krila in nato si ovil njen predpasnik okoli glave, kakor bi ga hotel skriti, kakor da bi ga bilo strah pred tujim možem. Da je le še mamicia tukaj, pa je dobro, sedaj se ne boji več tega grdega moža. Kaj ima opraviti in da ga mamicia ne spo-di, da mu nič ne reče! Zakaj je atej bolan, spodil bi ga, in zakaj ni on ve-liki tako kakor atej, on bi mu že po-kazal!

Miroko se je izvil iz predpasnika in z velikimi očmi je pogledal mami-cio mlo, prosoče, potem pa je znova pravo tuj vprašal:

"Mamica, kdo pa je ta mož? Jaz se ga tako bojim!"

Mamica mu je dala znamenje, naj boje tiho, in pritisnila ga je k sebi tako krčevito, kakor da bi se zbal za njega, kakor da bi ga hotela ubraniti pred hudim možem.

DOPISI.

Little Falls, N. Y.

Dragi "Glas Naroda":—

Malokdaj se sliši kaka novica od nas. Vselega se itak malo sporoča, pač pa veliko žalostnega. Tudi jaz ni-mam poročati kaj vselega.

Dne 25. avgusta se je zgodila ne-sreča našemu rojaku Ivanu Mlinarju, članu društva sv. Jožefa št. 53 J. S. K. J. Ob polnoči gre namerč ven in se malo sprehaja po ulici. Kar pridejo trije Italijani. Jeden izmed njih potegne revolver in ustrelil na-sega rojaka naravnost v želodec. Za vzrok tega napada se ne ve. Zadet je bil na mestu smrtno.

Medtem pridvi na ulico par lju-dij. Mlinarja hitro spoznajo ter po-ključijo brata Jakoba in bratrance Rožanca. Ta dva sta ga spraševala, kdo ga je ustrelil, a ni mogel drugega povedati kot: Talijan. Bil je namerč že strašno slab.

Ko ga potem nalože na voz, da bi ga prepeljali v bolnico, zdihne med potoma.

Dozdaj se nič ne ve, kteri Talijan ga je ustrelil in zakaj.

Pokojnik je bil dober fant in dober član našega društva. Star je bil 22 let in doma iz Dolnje vasi pri Cirk-nici. Tukaj zapušča žalostnega brata in bratrance, doma pa staršie in tri sestre.

Pogreb se je vršil dne 28. avgusta. Udeležila sta se ga dva društva, nam-reč sv. Jožefa J. S. K. J., čegar član je bil, in pa društvo sv. Barbare po-staja št. 21. Pred sprevedom je igra-la godba žalostinke.

Naj v miru počiva nesrečni rojak, kteri je tako žalostno umrl daleč v tujini.

F. Rožanc.

Kapital, tehnika in politika.

Carinski konflikt med Srbijo in Avstro-Ogrsko daje vsakemu, ki se ko-ličakaj peča z našo politiko in našo bodočnostjo, neizmerno mnogo snovi za resno premišljevanje. V tem članku se hočemo omejiti le na sledeče točke:

1. Koliko je vredna takozvana ne-odvisnost balkanskih držav?

2. Kaj je in kako se kaže "slovans-ka vzajemnost"?

3. Koliko velja vpliv avstrijskih Slovanov na vnanjo politiko Avstro-Ogrske?

Balkanske države so neodvisne sa-mo v principu — v praksi morajo pa-ričiti ne samo poveljem z Dunaja, Berlinu, Petrogradu itd., ampak tudi predpisom svojih upnikov. Židovske banke jim posojajo na oduševne ob-resti denar ter jim obenem določajo, za kaj in kje smejo ta drag denar po-trošiti. Tuje banke in tuji ministri vnanjih stvari vodijo gospodarstvo in politiko balkanskih držav — komu na korist, je jasno.

"Slovanska vzajemnost" gojimo v takozvani "rodoljubni" literaturi, na

JAVNA ZAHVALA.

jih podpirati. Tako delajo Židje, tako Nemci in Angleži — in v tem tiči taj-nost njih nečutenih uspehov, njih ne-znanskega napredka na vseh poljih človeške delavnosti. Spoznavajmo se med seboj, opazujmo se pri delu, le tako bomo drug drugemu dokazali, kaj je kdo vreden. Zavešt, da se to-liko upamo, kolikor naši konkurenti in narodni nasprotniki, nam bode da-jala pogum in jactila našo podjetnost, in tako jih bomo prekoračili ter jih spravili iz dežele.

Kot začetek bi lahko osnovali oro-žarno na Balkanu; čeških inženirjev, izvežanih pri Kruppu in Škodi, je dovolj, treba le banke, ki bi stvar fi-nancirale.

"To so projekti provinjalnega lai-ka; mi bankirji sodimo o vsaj stvari drugače, imamo svoje pomisleke, ktere treba upoštevati..."

Vemo, toda če bode predolgo uva-ževali in razmišljali, prehiteli vsa bo-du budimpeštanski Židje... ti bodo imeli dobiček. Ogrska pa tem večje chance na vodstvo in predsedništvo v balkanski federaciji. Mi vsi skupaj bomo pa parirali raznim Goluchov-skim in guvernerjem židovskih bank.

"Domovina".

Radoveden mož.

Črtica. — Spisal Marijan.

K Razbojškovim je prišel bradat mož z visoko črno kapo na glavi, ob-robljeno s črnimi trakom. Oble-čen je bil v dolgo črno suknjo, ki je imela spredaj v dveh vrstah zlate gumbe, ki so se lepo svetile. Pod pazduho je imel zavitek listin. Ne-nadoma je vstopil. Predno je vsto-pil, je potrkal, toda ni čakal odgovo-ra; že je stal v majhni kuhinji, po-zdravil je na kratko in vprašal, če je pravi prišel, če je prišel k Razbojškovim.

Razbojškov Miro se je prestrašil tujega moža, ki ga še ni nikdar videl in ki ni nič kaj prijazno gledal izpod košatih obrvi. Skočil je do mamic, boječe vprašal:

"Mamica, kdo so ta gospod? Jaz se jih tako bojim, tako grdo gle-da-jo!"

Mamica pa mu ni nič odgovorila, še celo rahlo ga je udarila in on je molčal.

Tujemu možu pa je mamicia odgo-vorila, da je prav prišel, in ga vprašala, kaj želi Miroko je razumel edino še, da je vprašal tuji mož po-ateju, in da mu je mamicia pravila, da leži v bolnici bolan, drugega ni razumel.

Osorni mož si je ogledoval kuhinjo in kuhinjsko opremo, mali Miroko pa je skrivaj se za dobro mamicio, za-čuden zrl tujega moža, ki je vse tako radovedno ogledoval, ki je vstopil celo v sobo in tam motril vse predmete, šel k omari za obleko, jo odprl in brskal po obleki, ki je visela v njej.

Malemu Miroku se je to vse čudno zdelo. Slutil je, da osorni mož ne prinaša nič dobrega, in še bolj se ga je zbal. Kaj hoče ta mož pri njih, zakaj tako hudo gleda, kaj stika po omari. Domislil se je, da išče morda atejm, mako se ojučati in jokaje pravi:

"Atēja ni doma... bolni so... pa kako hudo... v bolnici ležijo... še umrli bodo..."

In bridko se je zajokal, ah, tako bridko, da bi se zasimlil vsakomur, debele solze so se mu vile po obrazu. Hindi mož pa se ni zmenil dosti za njegov jok.

"Le tiho bodi, fantek, in priden! Nič se ne boj, ne bode nič hudega." je rekel in stikal naprej po omari. Vsaok stvar je hotel videti in si jo ogledal. In mamicia je stala poleg njega tiho, brezizrazno. Miroko se je oklepal mamicie, gledal začudeno do-radovednega moža, zdaj vprašujoč do-bro mamicio.

Tedaj je v kuhinji zašumelo, kakor bi kaj vzkipeo, kakor da bi kdo pol-il ognjišče z vodo. Mamicia je skočila v kuhinjo, da postavi kipečo juho od ognja, Miroko je ostal še nekaj časa v sobi in si ogledoval radovednega moža, ki je stikal tiho dalje po omari, potem pa je stekel k mamicii v kuhinjo, oprjel se najprej z rokami njenega krila in nato si ovil njen predpasnik okoli glave, kakor bi ga hotel skriti, kakor da bi ga bilo strah pred tujim možem. Da je le še mamicia tukaj, pa je dobro, sedaj se ne boji več tega grdega moža. Kaj ima opraviti in da ga mamicia ne spo-di, da mu nič ne reče! Zakaj je atej bolan, spodil bi ga, in zakaj ni on ve-liki tako kakor atej, on bi mu že po-kazal!

Miroko se je izvil iz predpasnika in z velikimi očmi je pogledal mami-cio mlo, prosoče, potem pa je znova pravo tuj vprašal:

"Mamica, kdo pa je ta mož? Jaz se ga tako bojim!"

Mamica mu je dala znamenje, naj boje tiho, in pritisnila ga je k sebi tako krčevito, kakor da bi se zbal za njega, kakor da bi ga hotela ubraniti pred hudim možem.

JAVNA ZAHVALA.

jih podpirati. Tako delajo Židje, tako Nemci in Angleži — in v tem tiči taj-nost njih nečutenih uspehov, njih ne-znanskega napredka na vseh poljih človeške delavnosti. Spoznavajmo se med seboj, opazujmo se pri delu, le tako bomo drug drugemu dokazali, kaj je kdo vreden. Zavešt, da se to-liko upamo, kolikor naši konkurenti in narodni nasprotniki, nam bode da-jala pogum in jactila našo podjetnost, in tako jih bomo prekoračili ter jih spravili iz dežele.

Kot začetek bi lahko osnovali oro-žarno na Balkanu; čeških inženirjev, izvežanih pri Kruppu in Škodi, je dovolj, treba le banke, ki bi stvar fi-nancirale.

"To so projekti provinjalnega lai-ka; mi bankirji sodimo o vsaj stvari drugače, imamo svoje pomisleke, ktere treba upoštevati..."

Vemo, toda če bode predolgo uva-ževali in razmišljali, prehiteli vsa bo-du budimpeštanski Židje... ti bodo imeli dobiček. Ogrska pa tem večje chance na vodstvo in predsedništvo v balkanski federaciji. Mi vsi skupaj bomo pa parirali raznim Goluchov-skim in guvernerjem židovskih bank.

"Domovina".

Radoveden mož.

Črtica. — Spisal Marijan.

K Razbojškovim je prišel bradat mož z visoko črno kapo na glavi, ob-robljeno s črnimi trakom. Oble-čen je bil v dolgo črno suknjo, ki je imela spredaj v dveh vrstah zlate gumbe, ki so se lepo svetile. Pod pazduho je imel zavitek listin. Ne-nadoma je vstopil. Predno je vsto-pil, je potrkal, toda ni čakal odgovo-ra; že je stal v majhni kuhinji, po-zdravil je na kratko in vprašal, če je pravi prišel, če je prišel k Razbojškovim.

Razbojškov Miro se je prestrašil tujega moža, ki ga še ni nikdar videl

Jugoslovanska Katoč. Jednota.

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL SUNIČ, 421 7th St., Calumet, Mich.
Podpredsednik: IVAN GERM, P. O. Box 281, Braddock, Pa.
Glavni tajnik: JURIJ L. BROŽIČ, Box 424, Ely, Minn.
Pomožni tajnik: ANTON GERZIN, 306 Pine St. Hibbing, Minn.
Blagajnik: IVAN GOVŽE, Box 105, Ely, Minn.

NADZORNIKI:
FRAN MEDOS, predsednik nadzornega odbora, 9478 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
IVAN PRIMOŽIČ, II. nadzornik, Box 641, Eveleth, Minn.
IVAN KERŽISNIK, III. nadzornik, Box 138, Burdine, Pa.

POROTNI ODBOR:
JAKOB ZABUKOVEC, predsednik porotnega odbora, 4824 Blackberry St., Pittsburgh, Pa.
MIHAEL KLOBUČAR, II. porotnik, 115, 7th St., Calumet, Mich.
JOSEF PEZDIRC, III. porotnik, 1401 So. 13th St., Omaha, Neb.
Vrhovni zdravnik Jednote: Dr. MARTIN J. IVEC, 711 N. Chicago Street, Joliet, Ill.

Krajnava društva naj blagovolijo pošiljati vse dopise premembe udov in druge listine na glavnega tajnika: GEORGE L. BROŽIČ Box 424, Ely, Minn., po svojem tajniku in nobenem drugem.
Denarne pošiljave naj pošiljajo krajevna društva na blagajnika: JOHN GOVŽE Box 105, Ely Minn., po svojem zastopniku in nobenem drugem. Zastopniki krajevnih društev naj pošljejo duplikat vsake pošiljave tudi na glavnega tajnika Jednote.
Vse pritožbe od strani krajevnih društev Jednote ali posameznikov naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora: JAKOB ZABUKOVEC, 4824 Blackberry St. Pittsburgh, Pa. Pridejani morajo biti natančni podatki vsake pritožbe.

Društveno glasilo je: "GLAS NARODA".

DROBNOSTI

KRANJSKE NOVICE.
Uljudni ropar. Dne 1. avgusta okoli 9. ure dopoldne je šla 22 let stara Franciška Satler iz Spodnje Šiške v Št. Vid preko njiv. V obližju Kleč pri takozvanem Murkošnikovem gozdu, ustavil jo je neki okoli 35 let stari postopač, bledga suhega lica z brkami in temnimi lasmi z vprašanjem, ako ima denar. Dekle se ga je ustrašilo, seglo po denarnico, v kateri je bilo le nekaj drobiža in mu je to pokazala. Ko je napadalec videl, da se za to rop ne izplača, jo je s pozdravom odpustil.
Cigani v Ljubljanski okolici. Zadnji čas se klatijo po ljubljanski okolici ciganski tatovi, ki so storili že precej hudodelstev. Na Logu so ukradli županu in posestniku Rusu 180 K, večje ali manjše svote pa na Pleševici, Notranji Gorici, Bervah in Prešerju. Podnevu se informirajo posredovalci o bogastvu posestnikov prav na premeten način. V hišo pride prosit, potem pa prične pogovor o otrocih in vprašuje o visokosti tota itd. — Zandermerija jih je nekaj že aretovala, drugim pa je na sledu.

Strela. Iz Stare Oselice v škofjeloškem okraju, se poroča z dne 16. avg.: Danes popoldne je treščilo v gosposdarsko poslopje "Na brdu" in je ubila strela dva vola, vredna čez 600 K, zadržala in je ogenj vpepelil hišo in hlev. Škoda je velika in toliko bolj občutna, ker je pred tremi leti strela užgala in ubila tri goveda. Ker ni bilo ljudi, je zgorelo vse. Mož je v Ameriki. Značilno je, da so pri mežnarju županu, ko se je grom od daleč oglašal, vpili: "Naj le strela udari, če prav v farovž." Oblikovni ni bilo, zagrmelo je in treščilo in — možje-raz-uzdanci so utihnili.

Požar na Brezovici. Dne 15. 16. in 17. avgusta je bilo v občini Brezovici trikrat zaporedoma zažgano pri raznih gospodarstvih. Dne 15. avg. je bilo zažgano na Brezovici, 166. avg. v Notranji Gorici in 17. avg. v Plešici. Vdovi Karola Artača je pogorel hlev s supo, v Plešici so pa pogoreli trije posestniki, in sicer Franc Novak, potem vulgo Rihtar in Lukec. Škoda je velika.

Izpred deželnega sodišča v Ljubljani. Prafrigan slepar. Franc Kolar, rudar iz Idrije, je bil že trikrat radi tatvine kaznovan. Delal je nekaj tednov kot zidar na Jeličnem vrhu; ker je bil pa zelo len, ga je mojster odslovil. Potikal se je nato nekaj dni po vasi, potem se pa zgasil pri Marji Istri, pri kateri se je imelo tudi zidati in od nje izvalil 20 K posojila, češ, da mora za zidarje slanine kupiti. Trinajst dni potem prišel je z nekim listkom, pisanim baje od Mihe Stravske, ki tovarnarju Froehlichu na Vrhniki, in na ime Janeza Lampeta izvalil posojila 100 K. Tudi v Črnem vrhu je skušal oslepariti posestnika Bl. Zajca za 60 K, kar se mu pa ni posrežilo, ker mu Zajc denarja ni zaupal. Letil se je pa tudi tatvine in v Jeličnem vrhu Antona Markiča oškodoval za 16 K. Za kazen je bilo Francu Kolarju prisojeno 10 mesecev ječe.

Natakarico ukradla je domača dekla Urša Medved v Ljubljani. Vzela je Franciški Kresnik 12 K iz kovčega, iz njene torbice pa 6 K. Obdolžena zadnjo tatvino taji. Sedela bo šest tednov v ječi.

Pretep med očetom in sinom. Lorene Jare, posestnik v Dragomeru, je pijanec, ter zaradi zapravljivosti stav-

Prvi in edini slovenski zdravniški zavod v Ameriki

Zdravimo vse pljučne, želodčne, srčne, očesne, ušesne, nosne, vratne, krvne in kožne bolezni, mrzlico, revmatizem, jetiko, sploh vse notranje in zunanje bolezni in vse **tajne moške in ženske bolezni.**

Dobra, prava in cene zdravila. Izkušeni zdravniki z evropskega in ameriškega zdravniškega prakse.

Rojaki! Pišite ali pridite. Ni humbug. Vsak bolnik se lahko prepiča, da so zdravila napravljena po zdravniškem predpisu. Recept je vsakemu bolniku na vpogled.

Govori se slovenski in hrvaški.

Ordinacijske ure so vsaki dan od 9 zjutraj do 6 zvečer, ob sredo in sobotah pa do 8 zvečer in ob nedeljah od 9 zjutraj do 3 popol.

THE WORLD'S MEDICAL INSTITUTE,
38 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

ko malo grozdja, kakor letos. Palež, plesnoba, razni črvički, so grozdje skoraj uničili. Mesto 30 ali 40 jagod visi na grozdju 3 do 4 jagode, največ grozdov je pa popolnoma suhih. Tudi sadja ni letos. Žalostna prihodnost se obeta. Vihar, ki je spremljal točo, je podrl tudi kozolet in razkopal več streh. Pota so vsled naliva vsa razkopana.

HRVATSKE NOVICE.
Žrtve materinske ljubezni. Nedavno popoldne je sedela žena brivca Iv. Husnika na Reki s svojo par mesecev staro hčerko pri mizi in nalivala okrog samovara špirit. Ta se je nenadoma vnel in plamen je objel otroka. Mati se je vrgla preko otroka in tako zadušila plamen na hčerki popolnoma. Sama pa se je pri tem po želodcu, po rokah in nogah tako nevarno opekla, da leži zdaj v bolnici.

Predloga o tisku na Hrvaškem. Predstojnik za pravosodje dr. Badaj skoro razpošlje vsem hrvaškim časniki-karjem zakonsko osnovo o tisku, a nato skliče anketo časnikiarjev, kjer bo lahko vsak izrazil svoje želje in zahteve. Potem pride osnova šele v javnost, — kedaj bo pa rešena, se ne ve.

RAZNOTEROSTI.
Zakaj jedo ljudje človeško meso. Dosedaj se je splošno mislilo, da jedo ljudje človeško meso vsled glada ali krvoželja navade. Neki angleški učenjak pa je sedaj stvar točno proučil ter prišel do sledečih rezultatov: Dvajset odstotkov ljudskih plemen je svoje rojake — iz spoštovanja, da jim izkažejo čast. V starih časih so Tibetanci jedli svoje umrle roditelje z izgovorom, da ne more imeti oče nikjer boljšega groba, kakor v sinovem trebuhu. Devetnajst odstotkov ljudžreč je svoje najboljšje vojskovojeve zato, da jih počastijo in ker mislijo, da bo na ta način prešel pokojnikov duh v nje. Nadaljnji devetnajst odstotkov je svoje sovražnike vsled mržnje in osrca. Deset odstotkov je ljudžrečev, ki jedo človeško meso iz versko-obrednih razlogov, štirinajst odstotkov vsled požrešnosti, ker verujejo, da je človeško meso najtežjeje, ki daje posebne moči. Le osemnajst odstotkov je vseh ljudžrečev, ki jedo ljudi brez potrebe.

General Bonnet o prihodnji vojski. Bivši načelnik francoske vojne akademije, general Bonnet, je priobčil dolgo vrsto člankov, ki razpravljajo o prihodnji vojski med Nemčijo, Anglijo in Francosko. Pisatelj nasprotuje zvezi Francoske z Angleško, ktere načrti se ne strinjajo s koristmi Francoske. O vojaški vrednosti francosko-angleške zveze sodi: Sedanji nasprotnik Angleške je Nemčija. Nemške kupčijske ladje vozijo po vseh morjih. Nemška industrija je nespravljliva in strašna tekmovalka angleškemu izdelkom. Angleška diplomacija dela na osamljenje Nemčije z vsemi sredstvi, kakor je delala pred sto leti nasproti Napoleonu I. Francoska diplomacija je se podredila angleški in je njena prednja straža. Po ruskem porazu je obiskoval cesar Viljem brez strahu Maroko, zagrozil je Francoski z vojsko in tako izsilil, da je odstopil Delcaas. A za Francosko se je potegnila Angleška in Nemčija je skrla kremple po algeirski konferenci. Sedaj Nemčija še ne more voditi vojske z Angleško, gospodarico morja. Angleži bi nemško vojsno brodogradnijo prisilili, da ostane v Vzhodnem morju in bi tekmo nekaj dni uničili nemško pomorsko trgovino. Angležem je dobro znano, da ne morejo Nemci proti njim ničesar storiti, angleška diplomacija noče vojske z Nemčijo, ker se boji za svobodno trgovino in pa tudi nemško francoske zveze, ki bi v slučaju nevarnosti ne bila nemogoča, ako bi Nemčija odstopila Francoski Alzacijo in Loreno. Angleži pa zato spletarijo, da postane Francoska angleški vojak. V slučaju evropskega spora Italija ne nastopi proti kakoli z Angleško združeni državi. Rusija bi pa zadrževala avstrijsko armado. Tako mislijo Angleži, da omogočijo vojsko, v kateri bi se morala boriti Nemčija sama proti francosko-angleški armadi.

Moža seigala. Iz Mikolca poročajo: V Nyires-Puazti je polila kmetica Lenard posteljo in moža, ki je na njej spal, s petrolejem, nakar je zažgala in zbežala. Prišlo se je kadiči, in ljudje, ki so prišli na mesto, so našli v sobi še obžgane ostanke moževega trupla. Žena je izjavila, da je storila tako zato, ker je mož zelo sirovo z njo postopal.

PAULINA ŽAGAR,
1516 Hecla Street,
CALUMET, MICH.

Veseloštopovani gospod Collins M. I.

Naprvo Vam naznanjam, da sem se po 3 tedenskem rabljenju Vaših zdravil več ko polovico bolje počutila, a sedaj moram reči, da sem zdrava. Hvala Bogu vsi znaki moje bolezni so popolnoma izginili in celo telo se mi je ojačalo, tako, da se moji znanci čudijo ko im pripovedujem ovaših čudovitih zdravilnih Nikdar nisem mislila, da bi Vi mene od tako težke bolezni ozdravili, pa ste me hvala Bogu, in Vam se lepo zahvaljujem, ker sedaj vem, da ste Vi eni učeni in hvale vredni zdravniki, ker je in bolezni, katero bi Vi ne ozdravili, pa ste tudi mene ozdravili od tako težke bolezni, katero sem trpela 7 let in pol in od katere me ni eden tukajšnjih zdravnikov ni mogel ozdraviti, ker vsaki mi je rekel, da mi ni nič in da ne ve kakšna bi mogla biti moja bolezen, ker nisar ne razumijo kakor denar pobirati. Ako človek ne bi bil bolan bi mu tudi ne bilo teba zdravnika in ne bi denarja zastoj proč metal. Jaz sem sedaj zdrava hvala Bogu, mene sedaj nič ne boli, zato priporočam vsakemu, kateri je bolan, da se obrne le na slavnega in učenega zdravnika Collinsa, ker verujete mi, da je on najboljši zdravnik na tem svetu in jaz mu ostajam hvaležna do zadnjega časa mojega življenja. Ozdravljena sem od nečiste, otrovane krvi, od belega toka, bolečin v trebuhu in maternici, od glavobola, bolečin v rokah in nogah, prebadanja v križu, prističev in slabosti telesa. Prosim,

da Vi to pismo prepišete in priobčite Rojakom ter ostajam hvaležna

Paulina Žagar,
1516 Hecla Str., Calumet, Mich.

Dragi Dr. E. C. Collins M. I. New York.

Jaz Jozef Pavlič Vam naznanjam in Vas srčno zahvalim za Vaše zdravila, ki ste mi jih pošiljali. Vaša zdravila so moji ženi tako nucala, kakor ste Vi meni! spročili. Zda je čisto popolnoma zdrava hvala Bogu, in moj dragi sinček je čvrst ter ni udan nobeni bolezni, zato se Vam dragi zdravnik iskreno zahvalim za Vaš trud in zdravila ter Vam ostanem hvaležni

Jozef Pavlič,
Box 334 Aspen, Colo.

Poleg teh imamo še mnogo zahvalnih pisem, katere so nam v zadnjem času pisali rojaki zahvaljujoč se za nazaj zadobljeno zdravje, katerih pa radi pomankanja prostora ne moreno tukaj priobčiti.

ROJAKI SLOVENCI iz tega sami lahko razvidite kje je resnica, zato pazite kamu poverite zdravljenje svoje bolezni, kajti mi, kateri gledamo za splošni blagor in korist naših rojakov, vam svetujemo in priporočamo, da se v slučaju katere koli bolezni obrnete edino le na:

Dr. Collins N. Y. Medical Institute,
140 West 34th Street,
NEW YORK, N. Y.

ker on je edini, kateremu je vsaka bolezen popolnoma in temeljito znana ter edini zamore v resnici garantirati za popolno ozdravljenje vsake bolezni kakor: bolezni na pljučah, prsih, želodcu, črevah, ledvicah, jetrah, mehurju, kakor tudi vseh bolezni v trebušni votlini, bolezni v grlu, nosu, glavi, živčnem sistemu, živčnem sistemu, prebudo utripanje in bolezni srca, katar, prehlajenje, naduho bronhialni, pljučni in prsni kašelj, bljuvanje krvi, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, gih, trganje in bolečine v križu, rokah, nogah, ledjih in boku, zlato žilo (hemeroide), grižo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri, otekle noge in telo, vodenico, božost, slabosti pri spolnem občevarju, polucijo, nasledke onanije (samo izrabljanja), šumenje in tok iz ušes, oglušenje, vse bolezni na očeh, izpadanje las, luske ali prh na glavi, srbenje, lišaje, mazulje, ture, kraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastenični glavoboli, neredno mesečno čiščenje, beli tok bolezni na maternici i.t.d., kakor tudi vse ostale notranje in zunanje bolezni. On je prvi in edini, kateri zdravi jetiko in Sifilis, kakor tudi vse **TAJNE SPOLNE BOLEZNI MOSKE in ŽENSKO.** (Zdravljenje spolnih bolezni ostane popolnoma tajno.)

Da pa vsaki bolezen natančneje spozna, naj piše po obširno knjigo „Zdravje“ katero je napisal slavni **Dr. E. C. Collins M. I.**, katera je potrebna, da se nahaja v vsaki Slovenski družini in katero vsaki dobi zastonj, ako pismu priloži nekoliko pošttnih znamk za poštino.

ZATORAJ ROJAKI! Zakaj da bolujete in trpite? VSE VASE BOLEZNI, TRPLJENJA IN SLABOSTI točno opišite v svojem materinem jeziku — natanko naznanite koliko ste stari, kako dolgo traja bolezen in vse druge podrobnosti ter pismo naslovite na sledeči naslov:

Dr. E. C. COLLINS,
MEDICAL INSTITUTE,
140 West 34th St.,
New York, N. Y.

Potem snete biti prepičani v najkrajšem času popolnega ozdravljenja. Za tiste, kateri želijo sami osebno priti v ta zavod, je isti odprt od 9 ure zjutraj do 5 popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 10 ure dopoldne do 1 popoldne.

Kje je IVAN KAMBIČ? Poročati mu imam zelo važnega, zato prosim cenjene rojake, kdor ve za njegov naslov, naj ga blagovolijo naznaniti: John John Požek, 13 Little Garden Street, Reading, Pa.

POZOR!
SLUŽBO DOBI
tako jedna Slovenka, ktera zna kuhati in pomagati za baro v saloonu. Mesečna plača \$16.00. Ktero vesel, naj se oglasi pisмено na naslov: **FRANK BREKAN,** 278 Grove St., Milwaukee, Wis. (5-6-9)

ROJAKOM NA ZNANJE!

Ne kupujte likerjev in žganja od trgovcev. Zakaj bi kupovali za drag denar, kar si lahko sami napravite in sicer za 80 odstotkov ceneje. Mi prodajamo izvleček, napravljen iz žganja v kemičnem laboratoriju (Orosi v Milanu). Ta izvleček kupujejo zdaj trgovci, kavarjani in gostilničarji vsega sveta, ker je odlikovan v mnogih velikih državah z zlatimi kolajnam.

Napravljati žganje in likerje ni težko.
Če imate jedno steklenico našega izvlečka, preberete samo listek na nji; tam je natančno zapisano, kako morate mešati, da dobite zahtevani liker. Jamčimo vam da dobite žganje, kterega bi morali sicer drago plačati. Velja pa Vas ta 80 odstotkov manj. To se pravi: namesto jednega dolarja, kterega bi morali izdati, plačate le 30 centov.

SPRICEVALO Po italijanskem zakonu §43, sklenjenem 24 junija 1896 se vsi naši izvlečki pravi pregledajo p državnih uradnikih; če so čisti, oddane se na njih pečat.

Steklenice so za napravo 1, 2, 4, 12 litrov ali več.

Kdor še ne pozna tega dobrega in finega izvlečka "Orosi", mu pošlemo mi v napravo 12 litrov (3 galon) kterega sibo dilsedečega žganja:

1 liter silovke	1 liter Pelinovega	1 liter Chartreussa
1 "Vlahova	1 "Konjaka	1 "Fernet
1 "Maraskina	1 "Brinovca	1 "Absinta
1 "Kijmjevca	1 "Ruma	1 "Aniseta.

12 litrov (3 galone) samo za tri dolarje.

Istočasno Vam priložimo zastojnjo jedno knjigo, v kateri je popisano, kako se delajo razna žganja.

Pošlite nam tri dolarje po money orderu ali v pismu in pošlemo Vam takoj rečene izvlečke in knjigo. Brez denarja se ne odpošlila.

NADALJE PRODAJAMO
vsemogoče parfume iz starega kraja in sicer jeden liter za en dollar. Prodajamo zdravilno milo za lišajasto kožo in razne prišče na njej; naše milo je napravljeno iz čistih korenin, je zdravilno in odstrani vso nesnago iz telesa.

MI JAMČIMO ZA VSE NASE STVARI.
Pišite nam zaupljivo, karkoli potrebujete tukaj ali v starem kraju. Poskusite pravtako zdravila iz laboratorija "Orosi", ktera imamo za vsako bolezen.

Pisma in vse poizvedbe naslovite na

AMERICA-EUROPE COMPANY
161 COLUMBUS AVE., NEW YORK, N. Y.

Zdravju
najprimernejša pijača je

LEISY PIVO

ktero je varjeno iz najboljšega importiranega češkega hmela. Radi tega naj nikdo ne zamudi poskusiti ga v svojo lastno korist, kakor tudi v korist svoje družine, svojih prijateljev in drugih.

Leisy pivo je najbolj priljubljeno ter se dobi v vseh boljših gostilnah. Vse podrobnosti veste pri Goe. Travnikarju 6182 St. Clair Ave. N.E. kteri Vam dragevolje vse pojasni.

THE ISAAC LEISY BREWING COMPANY
CLEVELAND, O.

"Winnetou, rdeči gentleman".

Spisal Karl May. Priredil za "Glas Naroda" R.

(Nadaljevanje.)

"Mi smo ti vendar jasno in odkrito dokazali, da smo na vaši strani. Vaše vojne bi bili trpinčili; da se ni to zgodilo, bojeval se je Old Shatterhand z 'Bliskovitim nožem' in ga premagal. On je torej zastavil svoje življenje za vas; zdaj ga pa hočete zato trpinčiti."

"Vi mi niste nič dokazali, kajti tudi ta pripovedka je navadna laž."

"Vprašaj Tanguo, kiwaskskega glavarja, kateri je tudi v vaših rokah!"

"Saj sem ga vprašal!"

"Kaj je rekel?"

"Da lažeš. Old Shatterhand se ni bojeval z 'Bliskovitim nožem'; tega smo ubili mi, ko smo vas napadli."

"To je izredno hudobno od Tanguo. On ve, da smo na skrivnem na vaši strani; zato se hoče sedaj maščevati nad nami s tem, da nas pogubi."

"On je prisegel pri velikem duhu, torej vrjame njemu in ne vam. Jaz ti rečem to, kar sem rekel prej Old Shatterhandu: če bi bili odkrito priznali, bi bil prosil za vas. Klehi-petra, učitelj in prijatelj mojega očeta, je položil v moje srce mir in usmiljenje. Jaz nisem krvoloč in moj oče stori vedno to, kar ga prosim jaz. Zato nismo še nobenega Kiowa ubili, kar jih imamo; oni naj ne plačajo tega z življenjem, kar so naredili, ampak s konji, orožjem, sotori in drugim blagom. Mi se nismo z njimi še popolnoma zjediniili glede odškodnine, a se hočemo v kratkem. Rattler je Klehi-petrov morilec, on mora umreti. Vi ste njegovi tovariši; a kljub temu bi imeli z vami usmiljenje, da ste odkritosrčni; ker pa niste, vas zadene njegova osoda."

To je bil dolg govor, tako dolg, kot sem ga slišal le pri najredkejših prilikah iz ust molčečega Winnetoua. Naša osoda mu je bila torej le bolj na srečo kot je hotel priznati.

"Mi se vendar ne moremo izdati za vaše sovražnike, če smo vaši prijatelji," odvrne Sam.

"Molči! Vidim, da hočeš umreti z veliko lažjo na ustinah. Mi smo vam puščali od sedaj več sovobode kot drugim, da zamorete pomagati temu Old Shatterhandu. Ker niste vredni teh ozirov, hočemo z vami od sedaj ostreje postopati. Bolnik vas ne potrebuje več. Sledite mi! Odkazati vam hočem kraj, s ktereга naj se mi noben ne gane."

"Tega ne, Winnetou, samo tega ne!" zakliče Sam prestrašen. "Jaz se ne morem ločiti od Old Shatterhanda!"

"Ti se moraš, ker jaz želim. Kar želim jaz, se mora zgoditi."

"Toda prosimo te, da vsaj —"

"Tiho!" ga pretrga Apach z ostrim glasom. "Ne maram slišati ni besede več! Ali hočete iti z menoj ali pa vas dam zvezati mojim vojniki-kom?"

"Mi smo v vaši oblasti in vas torej moramo poslušati. Kdaj pa smemo Old Shatterhanda zopet videti?"

"Na dan vaše in njegove smrti."

"Ne prej!"

"Ne."

"Potem dovoli, da se poslovim od njega, predno gremo."

On me prime za roke in poljubi na čelo. Prav tako Parker in Stone; potem gredo z Winnetouom, jaz pa ostanem nekaj časa sam. Kmalu pride pome nekaj Apachov, kateri me neso nekam; videti nisem mogel kam, ker sem bil preslab. Med prenosom samim zopet zaspi.

Kako dolgo sem spal, ne vem. Bil je spanec zdravja, kateri je vedno trden in dolg. Ko se zbudim, mi ni bilo težavno odpreti oči; ni malo nisem bil tako slab kot prej. Zamogel sem jezic nekoliko premikati in iti s prestom v usta, da sem jih očistil od krvi in gnoj.

Znajdem se v moje veliko začudenje v prostornem, štirivoglatem bivališču, ktereга stene so bile iz kamna. Svetloba je dohajala pri vhodu, kateri ni imel nobenih vrat. Moje ležišče je bilo v zadnjem kotu. Naložili so več grizljivih kož drugo vrh druge in me pokrili s krasno indijansko santillo-odejo. V kotu poleg vrat sta sedeli dve Indijanci, jedna stara, druga mlada, kateri ste bili določeni vsakogar za mojo postrežbo. Stara je bila grda kot večina starih, rdečih squawov, kar je posledica prenapetega dela; ženske morajo namreč opravljati vsa dela brez razločka, medtem ko hodijo moške le na lov ali v vojso; ostali prosti čas pa preživijo brez dela. Mlada pa je bila lepa, celo zelo lepa. Obležena po evropsko bi bila gotovo vzbujala v vsakem salonu občudovanje. Obležena je bila v dolgo, sinjo, srajci podobno obleko, ktera je bila za vratom stisnena, za pasom pa spodvezana s kožo klopotatca. Ni nosila nobenega nakrasja in steklenih biserov ali denarja, kot ga nosijo druge Indijance. Edini okras sta bili dve veliki, debeli kiti, kateri ste padali skoro do kolena. Ti lasje so me spominjali na Winnetouove; tudi obraz mu je bil podoben. Imela je iste zametaste, mehke oči, skrite med gostimi obrvi, kot skrivnost, ktere ni mogoe razrešiti. Nič ni bilo videti tistih izbočenih celjusti, ktere ima vsako indijansko plemo. Mehke, nežne rize polne trepalnice so potivale v polnih obrvih, ki bi vzbujale naravnost začudenje pri marsikateri Evropejki. Govorila je potihoma s starko, skoro gotovo zato, da me ne vzbudi; včasih so se nasmejale ne lepi usni in tedaj se je prikazalo dve vrsti zob, belih kot slonova kost. Fini nos je spominjal mnogo bolj na grški izvor, kakor pa na indijanski. Barva njene kože je bila jasno-bronasta, posuta s komaj vidnim srebrnim praškom. Te dekle je moralo biti staro kakih osemnajst let in jaz bi bil stavil, da je Winnetouova sestra.

Obe squaw so okraševale belo ustrojen pas z rdečimi rožami in arabskimi.

Jaz se vrnem brez posebne težave, medtem, ko nisem mogel med spanjem še oči odpirati. Starka je zaslislala moje gibanje, pogledala me in rekla kaže name:

"Uff! Aguan inta-hinta!"

"Uff" je klie začudenja in 'aguan inta-hinta' pa toliko kot: on je dober. Ko me dekle zagleda, vstane od dela in se mi bliža.

"Ti si se zbudil," pravi v moje veliko začudenje v gladki angleščini. "Ali kaj želiš?"

Jaz odprem usta, da odgovorim, a jih takoj zopet zaprem, ker se spominam, da ne morem govoriti. A ker sem se že dvignil, je mogoe, da bode tudi z govorom bolje slo. Zato poskušam in odvrnem:

"Da; jaz — imam celo — več želja."

Kako sem bil vesel, ko sem zopet zaslišal svoj glas; seveda se mi je zdel taj; besede so bile trde in nerazločne; govor mi je provzočal bolečine v grlu; toda vendar sem rad govoril po treh tednih silne bolezn.

"Govori polagoma ali pa samo z znamenji," mi pravi. "Nšo-či sliši, da težko govoriš."

"Nšo-či ti je ime?" jo vprašam.

"Da."

"Zalivali tistega, kateri ti ga je dal. Ne mogla bi dobiti primernejšega imena, kar si res kot prvi pomladanski dan, v katerem začno evstvi same dišeče evetke."

Nšo-či se pravi namreč 'krasen dan'. — Ona lahko zardi in me spomni: "Ti si mi hotel povedati svoje želje."

"Povej mi prej, ali si radi mene tukaj?"

"Da, kajti meni je zapovedano tebi streči."

"Od koga?"

"Od Winnetoua, mojega brata."

"Saj sem si mislil, ker si temu mlademu, krepkemu vojniki zelo podobna."

"Ti si ga hotel usmrtiti!"

To je dodelo kot trditve in vprašanje: Ona me pogleda pri tem tako vprašajoče v oči, kot bi hotela izvedeti vso mojo notranjost.

"Ne," odvrnem jaz.

"On ti ne vrjame in te smatra za sovražnika. Njega, ktereга ni še nikdo premagal, si ti dvakrat pobil na tla!"

"Prvič, ker sem ga hotel rešiti, drugič, ker me je hotel ubiti. Jaz sem ga rad imel takoj, ko sem ga videl."

Zopet je počivalo nje tenno oko delj časa na mojem obrazu; potem pa pravi:

"On ti ne vrjame, jaz sem pa njegova sestra. Ali čutiš bolečine v ustih?"

"Zdaj ne."

"Ali bodeš mogel požirati?"

"Hočem poskusiti. Ali mi smeš dati piti vode?"

"Da, tudi za umijte; takoj ti jo prinesem."

(Dalje prihodnjaj.)

V slučajih nesreče

izvijanja udov, ako skoči kost iz svojega ležišča itd. rabite takoj

Dr. RICHTERJEV
Sidro Pain Expeller.

On suši, zdravi in debavi udohnost. Imejte ga vedno doma in skrbite, da si nabavite pravega z našo varnostno znamko sidrum na etiketi.

V vseh lekarnah po 25 in 50 centov.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl Street, New York.

Zlata ura in veržica zastoj

in brezplačno fountain pero.

Pravo črno gumijasto pero "Para" ki je jamčeno, je izdelano iz kovine in dobro poslačeno z 14k zlatom. Dobite ga v krasne skatli z napolnjenalno serijo. Tako peresna prodaja povsod po \$2.00. Pošljite nam Vaš naslov in 50c in mi Vam pošljemo to pero ter 25 komadov naših zlatih, ktere prodajate potem po 10c. komad; ko to prodate za \$2.50, obdržite si 50c. in pošljite nam \$2. na kar Vam pošljemo brezplačno ameriško uro solidno poslačeno in jamčeno, da pravilno kaže. Moška ali ženska ura, veržica in pero, ne da bi Vas ta veljalo samo jeden cent. Žensko bisirno pero, ali veržica in križ namesto fountain peresa, mesto pravi reči. Za onih 50 centov, ktere ste poslali in ktere dobite nazaj, ko prodate zlatino.

CROWN JEWELRY CO., Dept. 172
163 E. Randolph St., Chicago, Ill

NAZNANILO.

Slovensko katoliško podporno društvo SV. JOZEFA, št. 12 J. S. K. J. Allegheny, za Pittsburg, Pa., in okolice, ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu.

Družtvenikom se naznanja, da bi se istih v polnem številu udeleževali ter redno donášali svoje mesečne prispevke. Nekteri udje, ki se radi oddaljnosti ali dela ne morejo se udeležiti, naj svojo mesečnino na nektereга izmed izvršujočih uradnikov pod spodaj navedenim naslovom dopošljajo.

Predsednik: Muško Josip, 254 Spring Garden Avenue, Allegheny; podpredsednik: Strniša Dominik, 221 Spring Garden Avenue, Allegheny; I. tajnik: Cekuta Louis, 57 Villa St., Allegheny; II. tajnik: Cekuta Josip, 57 Villa Street, Allegheny; blagajnik: Vork Vincenc, 28 Tell Street, Allegheny; delegat: Volk Ferdinand, 122 42nd Street, Pittsburg. — Odbor: Borštnar Ivan, 57 Villa Street, Allegheny; Povše Nik, 28 Tell Street, Allegheny; Strniša Fran, 254 Spring Garden Avenue, Allegheny; Sereclj Ivan, 1011 Congress Street, Allegheny; Golob F., 1211 Madison Avenue, Allegheny; Fran Jesih, 854 Cherry Alley, Braddock, Pa.

Mesečni prispevki naj se pošljajo samo II. tajniku: Josip Cekuta, 34 Villa St., Allegheny, Pa.

NAZNANILO.

Rojakom Slovincem in Hrvatom, kateri potujejo čez Duluth, naznanjam, da sem se preselil z mojim saloomom, in sicer prav blizu kolodvora.

Moj SALOON se nahaja pod št. 409 W. Michigan St., in je samo pol bloka oddaljen od kolodvora. Kadar prideš iz dipe, kreni na desno in si takoj pri meni.

Zahvaljujoč se za vso oosedanjo naklonjenost rojakov, se za nadajanje najtoplejše priporočam in vsakomu najboljše postrežbo zagotavljam.

S spoštovanjem!

JOSIP SCHARABON,

409 W. Michigan St.,

DULUTH, MINN.

Alojzij Češark

59 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Posilja

denarje v staro domovino

najceneje in najhitreje.

Preskrbuje parobrodne listke, (tikfarte) za razne prekomorske črte.

Za zalogi ima veliki številni zabavnih in podučilnih knjig.

Čast mi je naznaniti slavnemu občinstvu v Chicago, Ill., da sem tudi rojakom po Zjed. državah, da sem otvoril novo urejeni

saloon pri "Triglavu",

617 S. Center Ave., Chicago, Ill.,

blizu 12. ulice.

kjer točim pristno uležano Atlapivo, izvrstni whiskey, najdobje vina in dišeče smodke so pri meni na razpolago. Nadalje je vsakemu na razpolago dobro urejeno kabinice in izredna miza (pool table).

Potujoči Slovenci dobrodošli. Vse bodem dobro postregel. Za obilen obisk se priporočam.

Mohor Mladšč,

617 So. Center Ave., Chicago, Ill.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA

"GLAS NARODA", NAJVEČJI IN

NAJCENEJŠI DNEVNIK!

Cenik knjig,

KATERE SE DOBE V ZALOGI FRANK SAKSER-JA. 109 GREEN-WICH STREET, NEW YORK.

MOLITVENIKI.

Duina paša (spisal umrlí škof Baraga), fino vezanje, zlata obreza \$1.00, rudeča obreza 75c.

Jezus in Marija, vezana v slonovo kost \$1.50, slon. kost z okraski \$2.00.

Ključ nebeskih vrat, vez. v slon. kost \$1.50, slon. kost z okraski \$2.00.

Mali duhovni zaklad, v polusnje vez., zlata obreza 80c.

Nebeške iskric, platno zlata obreza, 60c.

Otroška pobožnost, platno, rudeča obreza 25c.

Premišljevanje o Presv. Rešnjem Telesu, šagrin, zlata obreza, \$1.00.

Presv. Srce Jezusovo, polusnje, zlata obreza, \$1.00.

Rajski glasovi, platno, zlata obreza, (ličen molitvenik), 40c.

Rožni venec, platno, zlata obreza, \$1.00.

Skrbi za dušo, polusnje 75c., zlata obreza \$1.25.

Vrtec nebeški, vezano v slonovo kost, \$1.50, slon. kost z okraski \$2.00.

Zlata šola, zlata obreza, \$1.00.

PESMI.

A. Askere: Mučeniki. Elegantno vezano, \$1.25.

F. Gestrin: Izza mladih let, 25c.

F. Prešeren: Poezije. Broširano, 50c.

Vojanov-R. Majster: Poezije, 60c.

POVESTI IN ZGODOVINA.

Aladin s čarobno cvetlico, 10c.

Andrej Hofer, 20c.

Avstrijski junaki, 90c.

Baron Trenk, 20c.

Belgrajski biser, 15c.

Beneška vedeževalka, 20c.

Berač, 15c.

Bojtek, v drevo vpreženi vitez, 10c.

Božični darovi, 10c.

Burška vojska, 30c.

Cerkvica na skali, 10c.

Cesar Fran Josip, 20c.

Cesarica Elizabeta, 10c.

Ciganova osveta, 20c.

Oveta Borogradska, 20c.

Cvetke, 20c.

Čas je zato, 20c.

Črni bratje, 20c.

Darinka, mala Črnogorka, 20c.

Deteljica, življenje treh kranjskih bratov, francoskih vojakov, 20c.

Doma in na tujem, 20c.

Draga, umorjena srbska kraljica, 15c.

Dve čudopolni pravljici, 20c.

Eno leto med Indijanci, 20c.

Erazem Predjamski, 15c.

Eri, 20c.

Evstahija, 15c.

General Landon, 25c.

George Stephenson, oče železnice, 40c.

Golobček in kanarček, 15c.

Gozdovnik, 2 zvezka, skupaj 70c.

Grof Raček, 20c.

Grofica beračica, 100 zvezkov \$0.50.

Hečvika, banditova nevesta, 15c.

Hildegarda, 20c.

Hirlanda, 20c.

Ivan Resnicoljub, 20c.

Izanami, mala Japanka, 20c.

Izdajalca domovine, 20c.

Izidori, pobožni kmet, 20c.

Jaromil, 20c.

Kako je izgubil goz, 20c.

Knez Črni Jurij, 20c.

Krištof Kolumb, 20c.

Krvna osveta, 15c.

Lažjivi kljukec, 20c.

Maksimilijan I., cesar mehikanski, 20c.

Mali vitez, 3 zvezki, skupaj \$2.25.

Marija, hči polkova, 20c.

Marjetica, 50c.

Materina žrtev, 50c.

Mati Božja z Bleda, 10c.

Miklova Zala, 30c.

Mirko Poštenjakovič, 20c.

Mladi samotar, 15c.

Mlinarjev Janez, 40c.

Mrtvi gostaj, 20c.

Na indijških otocih, 25c.

Na preriji, 20c.

Narodne pripovedke, 3 zvezki po 20c.

Naseljenci, 20c.

Naselnikova hči, 20c.

Nedolžnost Zbirka povesti. Po 20c.

Nedolžnost pregajana in povelšana, 20c.

Nesrečnica, 20c.

Nezgoda na Palavanu, 20c.

Nikolaj Zrinjski, 20c.

Ob tihih večerih, 70c.

Ob zori, 50c.

Oče naš, 50c.

Odkritje Amerike, 40c.

Od pluga do krone, 75c.

Pavliha, 20c.

Pod turških jarmom, 20c.

Poslednji Mehikanez, 20c.

Potovanje v Lilliput, 20c.

Povesti (Kalan), 20c.

Pravljice (Majar), 20c.

Pred nočjo, 20c.

Princ Evgen, 20c.

Pripovedka, 3 zvezki po 20c.

Pri Vrhovčevem Grogl, 20c.

Prst božji, 15c.

Razpust, 20c.

Ribičev sin, 10c.

Robinson Crusoe, 40c.
Rodbinska sreča, 40c.
Rodbina Polanskeh, 3 zvezki \$2.50.
Roparsko življenje, 20c.
Rusko-japonska vojaka, 5 zvezkov 50c.
Senilia, 15c.
Šita, mala Hindostanka, 20c.
Skoki širno Indijo, 30c.
Spisje, 15c.
Spominski listi iz avstrijske zgodovine, 25c.
S prestola na morišče, 20c.
Srečolovec, 20c.
Stanley v Afriki, 20c.
Stezoledec, 20c.
Sto beril za otroke, 20c.
Sto majhnih pripovedk, 25c.
Strelec, 20c.
Stric Tomova koča, 40c.
Sv. Genovefa, 20c.
Sveta noč, 15c.
Sv. Notburga, 20c.
60 malih povesti, 20c.
Štiri povesti, 20c.
Tegethof, savni admiral, 20c.
Timotej in Filomena, 20c.
Tisoč in ena noč, 51 zvezkov, \$6.50.
Tiun Ling, morski razbojnik, 20c.
V delu je rešitev, 20c.
Venček pripovedi, 20c.
V gorskem zakonju, 20c.
Vojska na Turškem, 30c.
Vrtomirov prstan, 20c.
V zarji mladosti, 20c.
Zlata vas,